

FÓIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUË-ORI

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pentru Austro-Ungaria . . . . . 12 coróne</p> <p>Pentru România și străinătate . . . 17 franci</p>	<p>PROPRIETAR ȘI REDACTOR :</p> <p>IOAN BACIU</p> <p>preot.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiunile de 3 or. ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor.; 200 cuvinte 8 cor. și mai sus 10 coróne</p>
--	--	--

BCU Cluj **O RAZĂ DE TÓMNĂ.** Library Cluj

Novelă de Francois Cupée.

Olympia cuprindea tronul casei din cafana gării, de vre-o dece ani și póte mai bine. Acest nume era foarte potrivit frumuseței ce posedea. Peptul bulbucut, umerii sei plini și rotunđi se iveau cu mândrie dintre tasele cu zacharicale, lingurițele de argint cari formau drept cadru stálpí íntregi de ambe părțile casei, lăsând ca oglinda dela spate se ne reflecteze gátul seu frumos și bine format.

Nn un călător a enunciat verdictul : „frumósă brunetă“ și nu unuea i-s'a oprit ochií pe figura sveltă plătindu-și conta sau bénd berea ce-i-o adusese chelnerul.

Regina nóstră își vedea de afaceri până când călătorul respectiv încă și în vagonul năbusit al acceleratului se gândea la figura mândră a deitei Olympia din cafana gării.

Dar frumseța Olympiei influența mai mult și asupra acelor óspeți, cari nu mult se ínterseau de strigátele portariului, „poftiți,

poftiți; trenul e gata de plecare!“ si cari erau óspeții de baștină în cafana. Cu deosebire aceștia erau ómenii din părțile ívecinate gării; ómeni tăcuți și serioși, funcționari, privatieri, etc. Ba erau unii, cari de dece ani priveau la mândra Olympiá cum se făcu din co-

Stîrpirea pirului.

piliță mititică — fatá mândră și voinică așa că li-se părea drept aparținátore clubului lor de cafana, ca oricare membru aparținétoriu unei familiá; la care cu toții priveau cu un anumit respect. Ea, fără a fi părăsit cafana, avea acum al treilea stopán și unul fiecarele se despártise de ea adresánd urmașului seu : „E o fatá forte cinstită, și-o recománd din tótá inima.“

Așa își conducea ea domnia sa în cafana de dece ani de zile. Se mai afla câte un óspe mai vechiu, care se apropia de cassá și schimba câte o vorpá cu ea; dar nici-odată acest discurs nu-și părăsea cadrul buneicuiințe. Așa se vede Olympia știea impune óspeților, cari cercetau cafana. Incá nici un

óspe nu a probat a face curte acestei fete, a cărei inimă părea a fi de marmură rece. Încă nime nu a vădută o afară, ci numai după pult la méssa cassei. De cumva ar fi schiopătat, despre aceea sigur nimene nu avea cunoscință, că Olympia semăna mult Mariei, Antoineta, aceea o-au constatat toți jucătorii de cărți, cari cercetau cafana și încă de mult!

De câți ani era ea?... De 32... Ei bine, se șicem 35! Fața-i era plină, bărbiile aveau o rotundime impunătoare; așa, că dacă cărtași chiar aveau a afla ceva asemănare cu cutare persoană regescă, o nimereau mai bine dacă o asemănau cu Ludovic al XVI.

Că Olympia ore avea inimă ori nu, nu scia nimene, căci nime nu se ocupase cu acésta întrebare.

Și totuși avea și dēnsa inimă și încă o inimă simțitoare și nobilă; carea într'o bună dimineță deși cam târziu, începu a bate.

Persóna, care fără voia sa, fu causa acesteia, venia și de și regulat la 8 ore séra în cafana. Eram tiner de 22—23 ani, palid; îmbrăcat foarte sērăcuți dar curat, purtând cu el o tașcă de piele, umblând și în mijlocul iernei cu palton subțire și pălărie de vară, cu carea scia saluta cu multă complēsantă când trecea pe lângă cassă. El se așeđa de regulă în cel mai părăsit colți al cafenelei și comanda cina sa modestă, cerea negrélă și pēnă, scotea din tașca de piele hârtie, cărți și cetind, scriind, cercând prin vocabular se aprofunda total în lucru, care nici-când nu-l isprăvea mai îngrabă ca među nopții.

Așa se vede el lucra nóptea în cafana din punct de vedere al crufărei.

Dacă rămânea acasă, sigur cheltuia mai mult pe lemne și lumină, decât îl costa cina și bacșișul de 4 fileri dat chelnerului.

— N'ar fi bine se am numai óspeți de acésta, se exprimă la septemăna cafetierul cătră un cunoscut, care juca domino.

Dar d-șóra Olympia nu era de părerea șefului seu și cu tóte că era dela natură rece, totuși își îndrepta foarte des ochii cătră lucrătorul din colțul cafanei.

Dela chelneri află istoria acestui om harnic și modest. Era un tiner sērăc, care locuia în o casă de lemn învecinată, în prima ridicătură numerată de sus în jos. Umbla în „Jardin des Plantes“ asculta cu sirguință prelegerile și se pregătea pentru un examen foarte greu. Dar ea cu ce ram de știință se ocupa, acésta înaintea d-șórei Olympia remase o „terra incognita,“ dedea cu socotéla că o fi vorbă de elefanți sau fluturi. Mai mult o puse pe ea în uimire acea abnegațiune de sine cu care își jertfea el fiecare séra traducēnd pentru o remunerație miserabilă din limba engleză.

Și inima Olympiei, acea inimă de omeniă și nobilă, carea bătea atât de bine parată în sinul ei voluptuos, cum, cum-nu, începu a simți o atragere secretă cătră tinerul palid, care știa saluta atât de complēsant de câte-ori trecea pe dinaintea cassei. Ea-l admira pentru hărnicia lui, îl compătimea pentru sērăcia lui și pentru că-l crede părăsit, părăsit total! Și cât timp tinerul nostru ostenea lucrând în cafenea, fetei noastre nu-i fu timpul atât de lung și monoton și ocupația sa i-se părea mai puțin mechnică de cum era în faptă. Olympia visa, dar în visurile sale nu era nici o pasiune, nici un romanticism.

Știea ea bine, că deși sunt foarte aprópe, totuși e mare depărtarea ce-i desparte; căci, ca ea se părăsescă tronul cassei sale se mérgă la el și se schimbe cu el câteva vorbe; era chiar așa imposibil cum de imposibil ar fi unei regine ca în o séra festivă să se cobóre de pe tron, se mérgă în fața lumii adunate și se stee de vorbă cu cutare gardist al seu! Apoi Olympia era cu mult mai așeđată și mult mai cuminte, decât se fi făcut așa ceva. Era crescută bine, în spirit moral și deși cunosea bine lumea, totuș nu ar fi primit amorul nimēnui decât după ce ar fi percurs calea carea conducea la preot și matriculant.

Deci nici nu visa, că acest tiner, care în urma studiilor sale avea un viitor frumos, din bunăvoință, să se inamoreze de o fată

de 32 ani pornită spre îngrășare, carea e sērăcă și trăiesce din plătuța ei, pentru carea și și nópte lucră necontentit. Și era nevoită a recunósce și aceea, că dacă câte-odată își ridică ochii dela lucru o privea chiar atât de indiferent, cum se uită și la cutare cărtaș sau carambolist.

Olympia nici pretindea, nici nu spera nimic; dar cu tóte aceste, dacă scia, că tinerul e în cafenea, i-se păreau că inima i-e mai ferbinte ca de obicei.

Nu odată se uita cu drag cătră capul plecat spre hârtie, ar fi voit a-i adia capul pletos... dar în acésta nu ar fi avut mai mare plăcere decât respectiva d-șóra bētrână, care-și adia pisica sau cățalușul seu.

Ea credea, că iubesc pe tiner cum își iubesc maica unicul seu fiu. Ii dorea în inima sa tot binele, succes mare, fericire deplină. Era sigură, că examenele îi vor succede și din student în scurt va deveni profesor. Ba în idee îl chiar vedea în muzeu cu banda roșie, cu cravata albă prebând ascultătorilor sei lucruri misteriose despre rhinoceri și girate.

Așa trecu iarna și Olympia se șimția foarte fericită.

În o séra tinerul nostru nu se arēta în cafenea.

A doua și nu veni, a treia asemenea. O săptămână întregă nu se arēta în cafana.

Era deja prima Mai și óspeți petreceau bucuroși afară pe terassă.

Olympia era foarte necăjită și îngândurată, fără ca supărarea sa se fi fost și amară. Sigur ceva schimbare — la tot cazul favorabilă — s'a întēplat în viața tinerului nostru.

Olympia visa de examene depuse cu succes eminent; de post dotat bine în urma căruia sermanul a scăpat de viața sa amară și de traducerile obositoare și réu plătite.

Ii părea réu, foarte réu după el.

Dar ce se-i faci, așa-i viața.

În Dumineca următoare o plóie repentină sili pe óspeți, cari sosiseră dela excursiune cu trenul accelerat, să se refugieze în cafenea. Olympia era foarte ocupată, fiind abea capace a da ordinele necesare chelnerilor, cari fugiau ca nebuni dela mēsa la mēsa.

Când — în mijlocul celui mai aprig lucru — își ridică ochii vēđu pe amicul seu vechiu.

Și acum era îmbrăcat modest, dar îi părea că e mai frumos. Și de-odată i-se păru că o segētă prin inimă.

Tinerul nostru nu avea acum tașca cu cărțile, ci purta la braț o fetiță tineră foarte frumoșică, carea părea foarte cochetă.

Părechea tineră se așeđase departe de cassă.

El comandă doue pocale de here, se lipea de fetiță, rideau și povesteau cu drag.

Stând plóia, se sculară și cu pași legănați părăsiră braț la brați cafeneaua.

Numai acum știu sermana Olympia, că ea a iubit în adevēr pe tinerul palid, carele acum nici nu se uită la ea.

Peptul i-se sbucnea de părea, că vrea a-i rupe corsetul și suspinând din greu ajunse la consciința că, romanul vieții sale; acest roman fără de sânge s'a finit și că ea nu va petrece un al doilea până-i lumea.

Cu inima zdrobită privea afară la picuri mari de plóie, cari cădeau din când în când și nu luă sēmă, că și din ochii ei curgeau lacrēmile șiroiu, șiroiu.

Timpul trece și tace. Olympia și acum e la cassă, dar acum simte mai bine monotonitatea vieții sale și inima o dóre de câte ori aruncă câte-o privire la measa unde stetea odinióră tinerul palid ștudiind.

Óspeți vechi, o vedeau tot așa de frumoșă cum a fost, numai generația mai tineră zicea că: „Fost'ai lele, când ai fost.“

Trad. de: I. N. Pop

PERSONALITĂȚI.

Cartea sfântă îmi stă înaintea, în ea cetesc: „Se iubesci pre Domnul — D-țieul tău, din tot sufletul tău... și pre vecinul tău ca însuși pre tine“...

Cineva bate la ușă... — Intră!

— Servus frate George! cum mai trăesci? Cred că nu te incomotez. M'am urit acasă. Am venit în povesci... O! dar' tu cetesci! ce cetesci? Uite-acolo?! Evanghelia?! Am tot auzit că îți plac lucrurile sfinte. Acum is convins...

Lucă nu se așediasse pre scaun, abia își puse bastonul într'un ungiu al casei, pălăria în un cuiu și cabatul pe pat... și eu deja aveam material de vorbit pre o oră întreagă. Căci vedeți d-văstră, me credeam dator ai răspunde la întrebări. Așa cere bună-cuvenința; mă rog —!

Și am sfârșit cu cetitul, deși cu multă poftă me puseu la masă.

Tocmai voiam se-i răspund la întrebări, după ce ne așediasem pre scaune, pretinul meu inse mă dispensase de ai răspunde căci începuse tot el.

Ciudat lucru, gândeam. Eu încă me țin bun de gură și trebuie se capitulez.

— Ai fost marți la Luduș (în Luduș marția e tîrg, mărturie) O! se fi vădit pe Grădișteanu... cum mergea cu preutesa la braț... Fălos frate într'o formă ca aia... da fălos, pretensiv și cu nasul în vînt... sci tu cum-i Grădișteanu?! Dar' las numai, i-a veni și lui vremea. Încă nu s'a lovit de pragul din sus.

Priveam la óspele mic mirat... Eu sciam pe Gradisteanu baeat de treabă, preot tîner, dar bun, fôrte bun și harnic.

— Ce-o fi avînd ăsta cu bietul Grădișteanu? gândeam earăș... dar numai gândeam, căci la vorbă nu poteam ajunge.

— E nihilist frate (continuă óspele) e nihilist Grădișteanu ăsta. Vorbesce cu omul a marele, își bagă nasul în tot locul și când ăce ceva e așa de serios, de te îngheață. Mie nu-mi place defel de el... Și-i ambițios frate gîndesce că nici n'ar fi preot ca alții... Măcară...

O! era se uit. Mă întîlnesc marți cu el, (ăci că nai fost la Luduș?) Destul că mă întîlnesc cu el și încep a conversa omenesce frate, ca cu tine, mai de una mai de alta; mai de unul, mai de altul... sci, cum vorbesce omenii... și sci ce a făcut??

Eră se scot și eu o vorbă, o singură vorbă din gură pre nevinovatul întrebător: „ce?“ Dar óspele îmi taiă vorba și tăcui.

Ai vrut se me întreb că ce a ăis?... O! și acum mi se suie sângele în obraz când mă gîndesc... El, el... un nemernic, un ticălos, un fălos... un nihilist...

Aici óspele meu a resuflat una. Acum 'mi-e vremea gândeam... O se dau și eu ceva glas...

— Și ce ți-e?... întreb eu pre jumătate.

— Mă rog, nu mă opri! Imi stă răsufarea în gât strigă el, mă înăduș, când îmi 'aduc aminte... fi încredințat că me chiar înăduș!...

— Sfinte Pantilimone, gîndesc, ore ce îi va fi greșit bietul Grădișteanu?

— Un nihilist e omul acesta frate, care s'a uitat lung la mine; mă-a luat din tălpă până în verful capului; odată... apoi înc'odată. Hm... îmi îngheață sângele când mă gîndesc... și mi-a ăis:

— „Ei D-le, drept cine me iai? Ce îmi povestesci de unul și de altul? Fie care e cum pôte, cum l'a lăsat D-țieul. Eu urîsc din totă inima *Personalitățile*... și auzi frate? auzi?? nici nu s'o mai uitat pe mine, ci trăgîndu-ș preoteasa de braț... s'a cam mai dus... și m'a lăsat de rușine în mișlocul drumului.

Sfânta Evanghelie sta deschisă înaintea mea și când sfârși óspele un uf lung ochii miei cădură pre cuvintele: „și pre de aprópele teu ca însuși pre tine“.

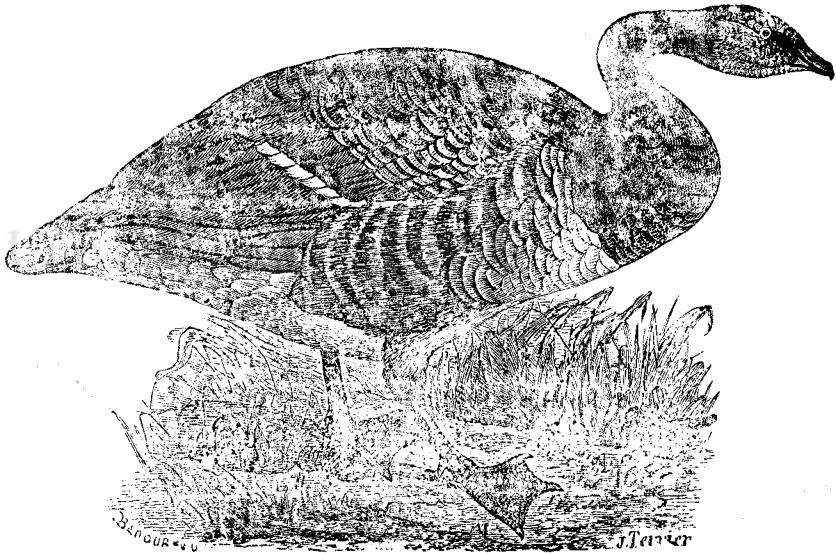
Sciam că la vorbă n'o se ajung, puséu deei degetul la începutul acestor cuvinte și facui cu capul ospelui meu: uite!!...

Se plecă se cetească ăcînd: Tu tot cu scriptura stai înaintea. Cu scriptura, tată-lo, cu scriptura tu... Și tatăto mi-a fost spus că a cetit Biblia pe 11 ori la bătrănéția... Se fălia bătrănu... dar nu cred. Eu ce cetesc odată n'am gust să mai recetesc... Dór nu te-ai apucat și tu de ea?

Mie îmi plac mai mult scrierile filosofilor. Chiar când am pornit de-acasă ceteam ca Sixtus invéția pre discipulii sei se iubească natura și în natură pre toți omenii căci și ei parte a naturii sunt.

Eu earăș apăsăi degetul pre cuvintele: Și pe de-aprópele teu ca însuși pre tine.

Voiam se arăt ospelui meu că nu aveam eu lipsă a cerceta nici un lucru la filosofii păgăni, când mult mai precis, mai dulce și mai iubitor scrisse le aflu eu tóte în Evanghelia blăndului Isus.

Bernicla Leocopsis.

Dar óspele meu a privit aceste cuvinte vorbind mai departe: O! dar se veți Plato ce idei sublime are. El ne învață că: „nici odată fără causă se nu pronunțăm cuventul „n'am vreme“ dacă i vorba de aceia ca să ajutăm pre pretinul nostru“.

Degetul meu cădiu pre aceaș pagină a evangheliei mai la vale unde se pune întrebarea: Și cine e vecinul meu? Inse óspele n'avea gust de cetit.

Sci... era se uit. Spectabila lui Grădișteanu, ca se mă esprim cu bărbatu-so, căci Gradisteanu așa ăce nevastei, auzi?! așa-i ăce: Spectabilă... Spectabila lui după ce porniră mai privi odată în dărapt spre mine. Gândeai că vrea se'mi ăică: Veți ce om e bărbatul meu?! Lui caută se i te pleci!

Dar nu se pleacă ea acasă. Veți aceia n'a cetit scriptura: „că muierea se se teamă de bărbat“... Mi-a spus mie... Dar stăi cine mi-a spus?... Destul că mi-a spus cineva...

Toc, toc, toc... earăș bate cineva la ușă...

Intră! strig. Acesta era a treia vorbă decând óspele prim îmi făcuse onorul.

Ușa se deschisă încet și apăru capul unei femei drăguță iar după ea un bărbat blănd și serios.

Óspele prim când veđu pre noi mei óspeți îngălbini.

Era Grădișteanu cu Spectabila.

George Simu.

(Va urma.)

IMPORTANȚA SOCIALĂ A RELIGIUNII.

III.

Absurdă și impiă e și sentința acelor, cari află în religie numai un instinct orb. Ceea-ce emerge din exercițiul cel mai nobil al intelectului omenesc împreună cu tendința cea mai nobilă a voinței omenesci făcute pentru bine, nici decum nu poate fi comun cu instinctul orb, ce e propriu animalelor nerațional. Să se revocă în memoria însăși definiției religiea considerate subiectiv. Ea îmbrățișează adevărurile cele mai nobile ale intelectului omenesc, cum sunt: existența unui D-zeu creatoriu și domn al universului, contingența și totala depindere a omului dela D-zeu, relațiile cari necesariu rezultă între creatura rațională și creatoriu, și cu deosebire strictă datorința ce o are creatura rațională față de creatoriu de a-i presta obsequiul datorit prin cult. Ori-ce voință necoruptă cu totă suavitatea se mișcă spre îndeplinirea unei datorințe sante. Dar acesta nu e un instinct orb, ci o mișcare deliberată a voinței către un bine cunoscut de intelect, ca (un bine) foarte convenient naturei omenesci și pentru aceea voit în mod liber și just.

Ce se dicem apoi despre aceia, cari consideră religie de o artă? Aceia sau arată că nu știu ce e religie, sau ignoră însăși definiția artei. Arta — pre care filosofi au definit-o: „*recta ratio factibilium*“ — are de obiect vre-un lucru material făcut după anumite norme, de es. o statuă, un edificiu, o pictură — sau dacă voim să trecem la ord mai înalt, care aparține la artă în manifestațiunea sa cea mai nobilă — o poemă, o tragedie, un plan de rebel. Inse ce asemănare este între aceste și religie? Apoi dacă prin semnificațiune foarte necorectă ar numi profesiunea religioasă o măestrie, fiind-că e isvor de câștig pentru ministrii ei, s'ar depărta foarte mult de adevăr. Pentru-că dacă exercițiul cultului e pentru unii ocaziune de câștig, nu urmază că atare exercițiu e din natura sa o măestrie, fiind-că câștigul sau plata nu e un ce intrinsec cultului, ci cu totul estrinsec, accidental și nici decum necesariu. E adevărat că luând în considerare condițiunea societății omenesci, cine se dedică la ministeriul cultului, trebuie să aibă dela credincioși din ce să se susțină, după-cum scrie și Apostolul Paul în prima ep. la Corinteni. Dar câți ministrii ai adevăratei religii imitând pre același Apostol, departe de a primi dela popor susținerea datorită, au dat cu sântă prodigialitate toate subs-

tanțele lor și însăși viața în serviciul religiei? Să considerăm acum consorțiul civil, sau societatea civilă. Aceasta nu e o agregatiune pură de indiviși, ci e aceea uniune, ce rezultă din conspirațiunea mai multor oameni spre urmărirea comună a unui bine de toți cunoscut și voit, care bine e prosperitatea cetățenilor. Dar acesta prosperitate nu se poate obține fără de observarea reciprocă a drepturilor și datorințelor fiecăruia. Apoi aceste drepturi și datorințe sunt de diferite specii după-cum privesc sau pre cetățeni între sine, sau pre cetățeni în relațiune cu autoritatea dirigență și cu legile ce provin dela dinsa. Cine conduce afacerile supreme ale republicei are și drepturi speciale, dar și datorințe speciale, nici nu se poate menține armonia socială și bunăstarea publică ce rezultă din dinsa, fără împlinirea esactă din partea fiecăruia a propriilor datorințe. Și cine nu vede că fundamentul fiecărei datorințe nu e egoismul, ci legea aceea supremă, tipărită în inima tuturor, care se bazează pre recunoșcerea și onoarea datorită supremului făcătoriu, legislatoriu și răsbunătoriu al justiției? Cine nu vede că dacă cineva nu recunoște și nu respectă *isvorul* tuturor datorințelor, nu va recunoște și respecta nici celelalte obligațiuni ale vieții publice și familiare, și prin urmare totă norma lucrărilor sale se va îndrepta spre propriul interes? Cu alte cuvinte subtrăgând religie, regula acțiunilor nu va fi mai mult datorința, ci egoismul. Egoism în relațiunile reciproce ale cetățenilor, egoism în relațiunile principelui față de supuși, supușilor față de principe, de aceea averile, onoarea și viața cetățenilor vor căde pradă în mâna celor mai puternici și celor mai astuți. Autoritatea civilă neinspirându-se de suprema și nemutabila lege a Creatoriului, va dicta legi adese-ori nedrepte, cari prin urmare nu vor fi legi, căci legea trebuie se fie: *ordinatio rationis in bonum communitalis*; ministrii autorității — cari sunt îndatorați a lucra ca să se respecteze legile, se protégă pe cei buni și onesti în contra celor răi și neonesti — nu vor executa mandatul lor decât între marginile propriului interes, adese-ori nu vor împedea furturile, nu vor pedepsi pe cei ce violază onestitatea și onoarea altora etc. Iar acestia dacă interesul lor va recere, se vor rescula în contra autorității civile, astfel va urma că misera societate nebasându-se pe religie, se va apropia de decădintă și descompunere.

(Va urma.)

PE LUNĂ.

Ce te uiți cu-atâta jale,
Dragă lună către mine,
Când e tristă 'ntréga vale
Și'n visări dulci și senine
Să bocesce către tine?

Sau voesci, să-mi măresci dorul,
Să-mi vorbesci de ea într'una,
Să-mi îndrept în spre ea sborul
Gândului, să-mi acord struna?
Stă pe gânduri dusă luna.

Di. d. rot.

DIN REPUBLICA PLANURILOR FRUMÔSE.

— Scene din viața Lungomanilor. —

I

Cine erau sau sunt Lungomanii?

Iată-i pe toți adunați colo în jurul mesei de ciai... Cloroform, Ghiță, Costache, Doftorul, Pițulă, Dinu și Sandu... toți tineri plin de vise de un viitor de aur și — datorii, tineri cu rivnă multă și bani puțini, înzestrați dela natură cu o bună doză de umor și ușorătate ca rîzînd să îndure mizeriile vieții poetice de artist... Numele le dăduse unul dintre ei într-o sară, când chiar ca și acum, ședeau acasă și sorbiau la ciai, iar numele voia se caracterizează modul lor de a vorbi. Se înuibasă în mijlocul lor obiceiul de a întrebuinta spre exprimarea lucrului celui mai simplu fraze cât se pôte de lungi și complicate. Ei nu ziceau „n'am bani“ ci „budgetul meu lunar e eshauriat“, nu ziceau „să mergem la un păhar de bere“ ci „ași socoti că ar fi la loc să aducem lui Bacchus o mica libațiune“... De altmînteni erau băieții cei mai buni în lune, mai ales când nu le cereai bani. Până ce aveau în pungă ceva erau ôspeții otelurilor de primul rang, iar când „budgeturile le erau eshauriate“ ședeau acasă, acuși la unul, acuși la celalalt, dar mai des, ca și acum, la Doftorul...

De astădată însă nu numai budgeturile erau eshauriate dar și „magazinul de proviante se afla într-o stare deplorabilă.“ Cutia de ciai era gôlă, zăharul pe sfîrșite, în sobă ardeau cele din urmă bucăți de lemn, iar ei băieții Lungomanii, așteptând să fiarbă apa de ciai, visau milioane...

— Știți una, băieți, întrerupse Ghiță tăcerea ce domnia în odaie, fiind vorbă de visate, haid' să vedem cine e în stare să viseze comori mai mari?

Hm! e greu lucru să dai fanteziei un avînt măreț când n'ai alt stimulant decît o filigeană de ciai „ediția a treia“, adevă de a treia fiertură, dar Lungomanii, cari veșnic trăiau numai din vise, nu erau avizați la stimulante esterne, dovadă erau strigătele de aprobare cu care primire propunerea lui Ghiță...

Și Lungomanii se adinciră în abizurile reflecțiilor.

Ghiță i-și aprinsă ultima țigaretă și sufla rotocole de fum în aer, Cloroform le urmăria cu privirea cercând pôte acolo vr'un motiv, Costache desemna pre masă tot felul de figurî bizare, înmoindu-și degetul în ciaiul, ce-l vîrsasă Bănățeanul punîndu-și cotele pe masă spre a-și răzima capul în mîni „ca să-i vină mai bine ideile“, Pițulă sorbia liniștit ciaiul și în gînduri lua deja a șesa bucată de zăhar, Dinu scormonia printre niște hărți vechi, iar Doftorul veșnic activ, vedea de ciai.

— Eu am visat, începu la o vreme Bănățeanul dîndu-și pîrul din frunte, că am avut atîția galbinii încît un an întreg mi-a trebuit să-i măsur.

Costache zimbi plin de ironie!

El i-l putea întrece ușor spunînd că a avut lipsă de doi ani spre a-și măsura averea, dar știa că Lungomanii ar fi primit cu risete această dovadă de „manc de originalitate“, i-și alesă dară altceva.

— Numai atîția ai avut? Eu am fost silit să mă scol la 9 ciasuri (voia să spună ceva mare, căci de obicei nu se scula înainta de 11) și până la amiază am tot scris la numărul care reprezenta avuția mea.

— Pah! — zise la rîndul seu Dinu — dar sîraci ați mai fost! Eu am fost constrîns să iau în arînda pusele Saharei și să le samîn

cu ace ca să am cu ce cöse sacii în cari aveam să vî trimit la toți câte un modest baeciș!

Rîndul era acum la Pițulă, dar Pițulă durmia dus, pe buze cu un suris fericit. Desigur visa că Lungomanul Costică în urmă i-a plătit cele 20 corône cu cari îi datoria deja de 4 luni.

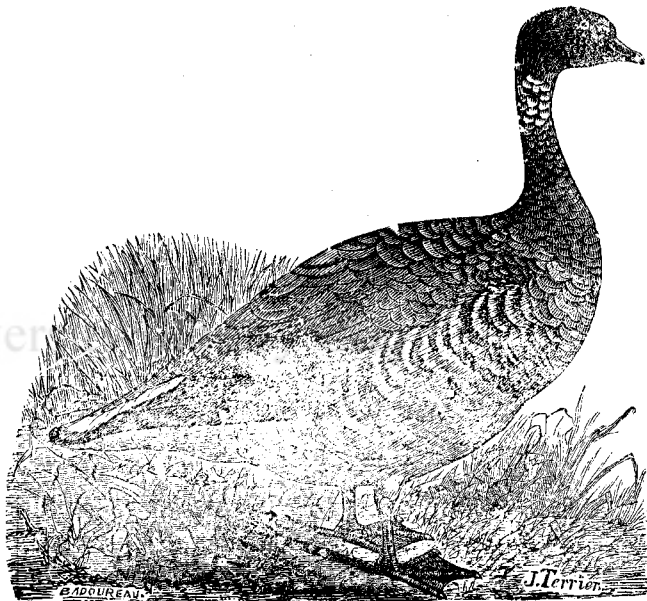
Lungomanii începură deja a se certa cine merita laurii învingătorului, când Ghiță îi scôsă din încurcăla:

— Eu „băieți, am prefăcut marea întreagă în cerneală ca să am cu ce scrie în un singur număr bogăția de care mă învrednicisă cel de sus.“

— Brava! Trăiască Ghiță, urlară Lungomanii din tôte părțile, fără să observe zimbetul ironic pe buzele lui Cloroform.

Ghiță însă nu se îndestuli cu gloria de a fi visat cele mai mari avuții, voia și învingerea lui Cloroform, voia declararea lui solemnă că fantezia lui îi dasă faliment.

— Așteptați încă un moment! Mai are să vorbiască și Cloroform și mai știți dacă visele nôtstre în comparație cu visul lui nu sî numai schelete comparate cu un canonic...

Bernicla Brenta.

Cloroform zimbi în tăcere.

— Ași! Fleacuri! Mai bine cruțați-mă cu răspunsul.

Lungomanilor numai atîta li-e trebuia. Cu toții se pusură asupra lui, firește numai cu vorba și nu voiau nici cu un preț să-l dispenseze dela declararea înfrîngerii sale.

— Sau te dai învins? i-l întrebă Ghiță triumfător.

— Învins? De ce? Că nu mi-am spus visul? Dar am făcut-o numai din considerare față de voi, căci visul meu e trist, eu n'am visat decît lacrimi și sicrie! Și acum i-mî vine să plîngă când mă gîndesc la acest vis! (și Cloroform i-și scôsă batista și-și stersă — nasul.) — Voi toți ați murit! Bănățeanul și Costache și Dinu și Ghiță și eu v'am îngrijit pe toți în durata bolii vôtstre, iar voi în semn de recunoștință m'ați numit, moștenitorul vostru universal!

Ghiță scăpă din mână filigeana ce-o ducea la gură...

— Firea-i al naibii de Cloroform! n'o dîsă nici unul dintre Lungomanii, dar o gîndiră toți...

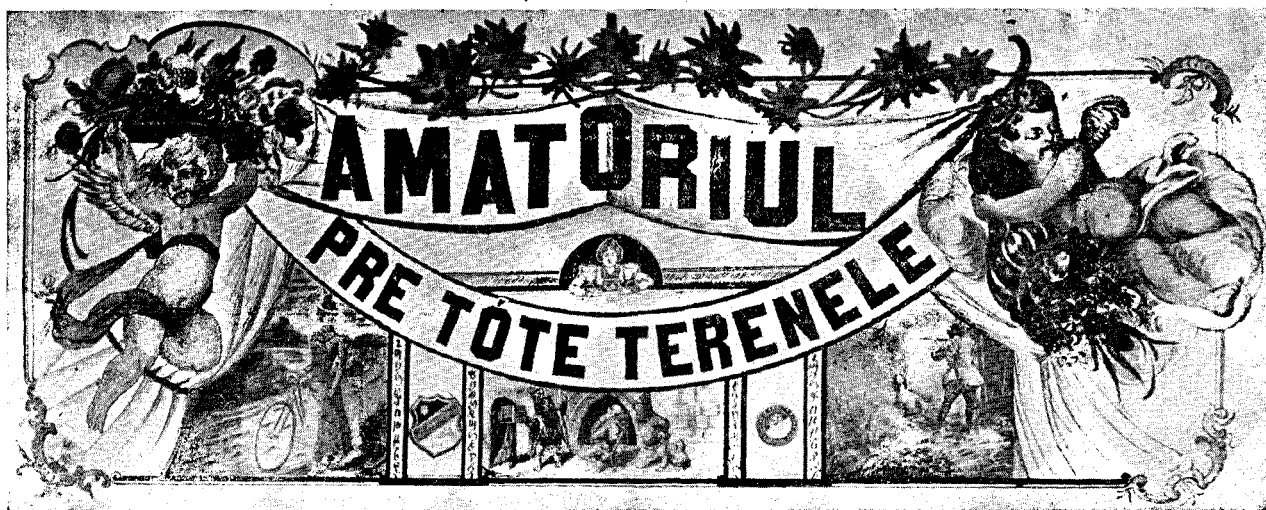
M. Aegea.

In albumul ei.

Doi ochi frumoși cunosc în lume
Ca două stele et lucesc,
Rêvarsă-un farmec fără nume
Și pentru-aceea îi iubesc.

La ei e 'n veci a mea gîndire.
Ș'acum când scriu cu ochii mei
Chiar sorb din dînsii fericire!
Copilă, ghăci: ai cui sunt ei??!

Aurel

Bronzatul ramelor de icône.

Bronzatul ramelor de icône este un lucru frumos și foarte simplu, pe care îl poate face orî și cine după următoarea descriere.

Rama ce voim a o bronza mai întăiu, o obducem cu Copallac, după ce acesta s'a uscat puțin o obducem și a doua-ora tot cu copallac, dar acum nu așteptăm până ce se uscă de tot, ci numai până ce se zvîntesă bine, așa încât când punem degetul să se lipescă dar se nu se ieie lacul pe deget, atunci cu ajutorul unui penel môle împrăștiem pulbere de bronz cât se poate de uniform peste întregă suprafața ramei ce am obdus'o cu lac. Lăsăm să se usce bine lacul, adpoi delăturăm pulberea de bronz ce este superfluă cu ajutorul unui penel môle, până ce devine sclipicioasă și în urmă mai obducem și a treia-ora cu copallac, dar numai părțile ce voim ca se capete un lustru mai sclipicios

Auritură cu uleu pe lemn.

Lemnul orî rama ce voim a o auri, mai întăiu trebuie se o obducem cu o colóre albă (Bleiweiss) bine frecată în uleu de in (Leinöhlfirnis.) După ce s'a uscat bine o mai obducem tot cu colóre de acesta încă de doue-ori, până ce s'a astupat bine toți porii lemnului. După ce s'a uscat deplin și a treia vâpsitură, facem o mixtură din miniu cu firnis și o frecăm bine, obducem cu acesta subțirel tótă suprafața ce este de aurit și lăsăm să se svinteze numai atâta încât foitele de aur puse pe suprafața obduse se lipesc bine ceea ce de regulă se întemplă cam după 10—12 ore, apoi începem a auri.

Auritul se face așa: Luăm foite de aur (fein Gold) le tăiem cu un cuțit bine ascuțit pe o perinută de piele în forma recerută și apoi cu ajutorul unui penel lat (fergolder pemsel) le aședăm cu băgare de sémă până ce acoperim întreaga suprafața cu foite de acestea, le apăsăm ușor cu vată și lăsăm să se usce bine, apoi cu ajutorul unui penel môle depărtăm aurul superflu și auritura e gata.

Dacă mixtura numită mai sus (de care altcum se capetă și gata sub numele de Mixtion) a fost bună în 2—3 zile e de ajuns uscată.

Înainte înse de a se fi uscat de ajuns mixtura acesta se ne ferim de a umbla cu penelul pe partea aurită, căci prin acesta prea lesne am putea se ne stricăm tot lucrul. Acesta auritură e foarte trainică și se poate curăți din când în când cu o cârpă môle udată în apă.

Aurirea lemnului cu politură.

Acest fel de auritură încă se face într'un mod foarte simplu, pe care orî și care diletant pe lângă puțin esercițiu în scurt timp îl poate învăța.

Cine voiesce decî a se ocupa cu această măiestrie și a-și pregăti singur rame de icône, comandază mai întăiu la un măiestru măsar ca se-i facă din lemn unele rame după gustul seu.

Ramele acestea le obduce apoi cu zamă de cleiu. După ce s'a uscat bine apoi le mai obduce de 8—12 ori cu cretă de Bologna (Bologneserkreide) sau de Colonia (Kölnischekreide) orî cu China-Clai mestecate bine cu zamă de cleiu. După fiecare obducere le lasă ca să se usce deplin.

După ce s'a uscat face apoi o mixtură din miniu și zamă de cleiu tare, le frecă bine la olaltă și obduce cu acesta subțirel suprafața ce este de aurit, apoi taie foite de aur (Fein Gold) după cum am arătat mai sus și le aședă pe suprafața umedă obduse cu miniu. Dacă miniul e prea tare uscat, se umeșește cu puțin vinars și apoi se pun foite de aur. În loc de miniu se poate folosi și Poliment francez. În urmă se delătură cu ajutorul unui penel fin, aurul superflu și se neteșesc părțile ce voim se sclipescă cu un agat (Agatstein.) După o altă metodă în loc de foite de aur se folosesc foite de argint (Fein Silber,) cari după ce s'a aședat și netedit cu agatul se obduc cu lac de aur (Goldlack.)

I. B

DE ALE POPORULUI.

CIMILITURÎ

de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistriță.

Fund de taieriu
Nóptea pe cieriu?

(Lina)

Scaundura strêmbată
De cuiu acătată.

(Viola)

De-o țipi din turn nu se strică
De-o uđi se face nimica.

(Harta)

Iato na
Fugi, că tea pișca.

(Schmeta)

ILUSTRĂȚIUNILE NOSTRE.

Bietul agricultor, cu câte necasuri trebuie el să se lupte până ce-și vede grăul-odată scos din hambar, sămănat, dat pământului și încredințat binecuvântării ceresci, ca să ajungă ear în hambarul din care la scos și încă cu dobândă ca drept resplată a muncii și ostenelelor sale.

Dar de câte ori însă se vede el amăgit în aceasta așteptare, a sămănat mult și a secerat puțin; a sămănat griu curat și ea răsărit spini și polomidă, și alte multe multe necasuri ce-l părăndeză în timpul recoltei dupe cum țice cântecul.

Ba 'i prea mult sóre
Ba-i prea recóre.
Ba suflă crivăț, ba vînt de foc
Ba cade plóe,
Și curg povóie
Care-ți îneacă lanul pe loc

Cronica.

Căpitanul C. Stezariu și meseriașii români din Sibiu. La a 8-a ședință literară ținută de Reuniunea sodalilor români din Sibiu "Joi în 23 August n., dl C. Stezariu căp. ces. și reg. în pensie, asistând în calitate de nou membru onorar a ținut o cuvântare foarte însuflețitoare către membrii Reuniunii. A contribuit totodată pentru scopurile Reuniunii suma de 40 cor.

Teatru în Vad. Din prilejul adunării generale a desp. Făgăraș al „Asociațiunii” se va aranja în Vad, la 2 Septemvrie n. o producțiune teatrală, jucându-se piesa „Smarandita, fata pândarului,” comedie în 3 acte, de Dimitrescu Movileanu. Producțiunii teatrale va premerge, după amiază, petrecere populară (nedee), Întrarea: de persoană 70 cr., în familie 50 cr. Venitul e destinat în favorul bibliotecii populare proiectată a se înființa.

Caritatea. La administrațiunea averilor bisericesti din Șoimuș a mai încurs pentru „Caritatea” următoarele sume:

Transport din nrîi 5—6	cor. 21 bani 11.
30 Parcalab Ionica. Șoimuș	— „ 44.
31 N. N.	— „ 32.
32 Pop Todora Petri „	— „ 20.
33 Parcalab Flore	— „ 30.
34 Ursa Grigore	— „ 40.
35 N. N.	— „ 50.
36 Basiliu Baciú	— „ 44.
37 Michail P. Lupu, Samșud	2 „ —.
38 I. Paul Chinez, Huduc	— „ 50.
39 Gregoriu F. Negruț, Sucutard	2 „ 20.
Suma	28 „ 61.

Vasile Baciú,

curator prim bisericesc.

Mulțămîță publică. Subscrisul mă simt îndatorat pe calea această a aduce profunda-mi mulțămîță prea onorațiilor domni, cari au binevoit a-mi veni întru ajutor de a-mi face posibilă continuarea studiilor mele la gimnasul sup. fund. din Năsăud, fără de care ajutor imi era cu neputință a continua mai departe școala, fiindcă afară de sărăcia părinților mei, tatăl-meu de astă iarnă în continu a dăcut în pat, cuprins fiind de un morb greu și fiind silit a cheltui foarte mult pentru medic și farmacia așa că pentru mine, densus numai pôte face acum nimica și totă silința mea cu studiul de până acuma ar fi devenit zădarnică. Deci mai odată rog pe toți acei marinimoși domni, cari la inițiativa d-lui căpitan pens. Mărginean mi-a venit întru ajutor, dela care cu mare mulțămîță am și primit obolul d-lor să primească profunda-mi mulțămîță.

Subsemnându-mă cu cel mai profund respect și cu totă venerațiunea

umilit serv:

Michailă Someșan,
stud. V-a cl. gimn.

Cine are o moșie
Cinei bun proprietar
Are superări o mie
Care-l umplu de amar.

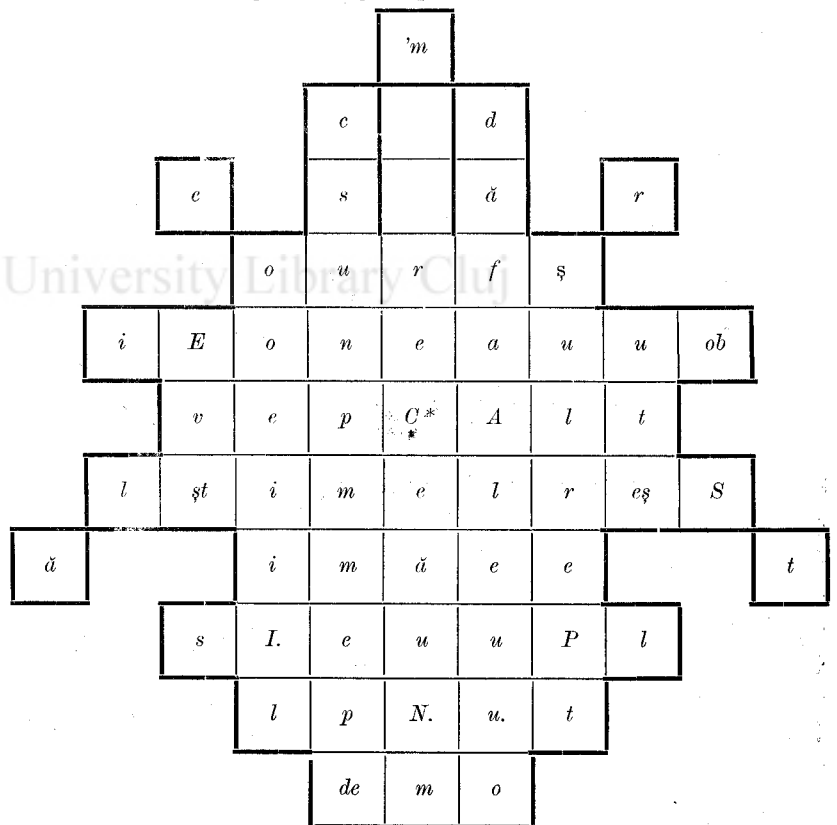
Un astfel de năcas și supărare a bietului plugar ne înfățișază și ilustrațiunea noastră de pe pagina 1:

I-s'au umplut agrul de pir, deci ce se facă bietul plugar ca să nui coplesască sămănăturile? ară locul afund, adună la un loc rădăcinile pirului scósse cu ajutorul grapei de catene și pune nesce muieri ca să le facă grămadă și să le ardă precum se vede în ilustrațiunea ce ne înfățișevă arderea pirului. Cele lalte două ilustrațiuni ne înfățișază două soiuri de găște selbatice de care vedem sburând tómma în cărduri și pe la noi una e Bernicla Leucopsis, pag. 91; iar cealaltă Bernicla Brenta, pag. 93.

Gâcitură de șach

de I. N. Pop.

Se pôte deslega după săritura calului.

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI.

—*—

D-lui V. Gr. Borgovan profesor București. Primit, mulțămim!

D-lui Dr. Elefteresc profesor în București. Valorosul d-vóstre articlu higienic l'am primit și-i vom face loc cât mai curund în colónele Revistei noastre. Sincere salutări!!!

D-lui Ioan Fărcău preot în Sâncraiu. Ți-am espedat cea ceea-ce ai cerut, deci grabeste ca să nu te întirzii.

D-lui Cost. Manolescu în Craiova. Trimetene fotografiile și-ți vom face ilustratele dorite pe lângă cel mai moderat preț.

D-lui Z. P. Ch. În țilele acestea trebuie să primești.

PRIMA TIPOGRAFIA ROMÂNEASCĂ
IN
NORD-OSTUL TRANSILVANIEI.

Comandele se execută prompt și cu acuratețea.

Prin această fac cunoscut onoratului public, cumcă am înființat în Șoimuș (comitatul Bistrița-Năsăud) un stabiliment tipografic provădut cu cele mai bune mijloce tehnice, aranjat după stilul cel mai nou, cu literile cele mai moderne, unde se primesc spre executare :

Tipărituri de bancă,
BILETE DE VISITĂ

Cărți și broșuri,

Foi periodice,

Bilete de logodnă,

Invitări la nuntă,

ANUNȚURI,

Registre,
BILANȚURI,

Compturi,
PREȚURI-CURENTE

Cuverte,

Bilete de înmormântare,

CIRCULARE.

Cu cele mai moderate prețuri.

Tipografia BACIU, Șoimuș.

Prețurile sunt foarte moderate.

Tipografia BACIU în Șoimuș
(Sajó-Solymos u. p. Nagy-Sajó).

La administrațiunea foiei

„Revista Ilustrată“

în Șoimuș, u. p. Nagy-Sajó

se află de vândare :

Cum să fotografăm? — — — — — cor. 1.—	Portretul metropolitului Șuluțiu pe
Oglinda inimei poesii de G. Bugnariu — „ —.50	carton de lucș — — — — — cor. —.40
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția	Portretul lui George Barițiu pe car-
de salon — — — — — „ 10.—	ton de lucș — — — — — „ —.20
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția	Castelul Peleș tablou pe hârtie de lucș „ —.30
porală — — — — — „ 5.—	Novele și schițe de I. P. Reteganul — „ —.70
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 semes-	
trul I, elegant compactată — — — — — „ 3.—	

Toți acei, cari comandă toate opurile de mai sus de-odată, capătă un scădemânt dela prețul indicat.

Administrațiunea.